

Culturele
ANBI

421ste concert
Woensdag 17 januari 2024
20.00 uur

Sharon Kam klarinet
Enrico Pace piano

Grote Zaal
Deventer
Schouwburg

PROGRAMMA

Niels Gade (1817–1890)

Fantasiestücke, op. 43 (1864)

Andantino con moto

Allegro vivace

Ballade

Allegro molto vivace

Witold Lutosławski (1913–1994)

Tanzpräliedien (1954)

Allegro molto

Andantino

Allegro giocoso

Andante

Allegro molto

Robert Schumann (1810–1856)

Drei Romanzen, op. 94 (1849)

Nicht schnell

Einfach, innig

Nicht schnell

Jean Françaix (1912–1997)

Tema con variazioni (1974)

Tema. Largo - Moderato; Larghetto misterioso;

Presto; Moderato; Adagio; Tempo di valzer;

Cadence; Prestissimo

Paul Hindemith (1895–1963)

Sonate (1939)

Mäßig bewegt

Lebhaft

Sehr langsam

Kleines Rondo, gemächlich

Joseph Horowitz (1926–2022)

Sonatine (1981)

Allegro calmato

Quasi andante

Con brio

Sharon Kam behoort tot 's werelds beste klarinetten. Al op zestienjarige leeftijd vond haar debuut met orkest plaats, in het Klarinetconcert van Mozart, waarbij ze begeleid werd door het Israel Philharmonic Orchestra. Sharon Kam voelt zich thuis in een variëteit aan muziekgenres - van klassiek tot modern en jazz.

Zij werkt als soliste al meer dan twee decennia samen met de bekende orkesten in de Verenigde Staten, Europa en Japan. Ook is zij een graag geziene gast bij muziekfestivals, waaronder het Delft Chamber Music Festival. In kamermuziekverband speelde zij met onder anderen Antje Weithaas, Daniel Müller-Schott, het Jerusalem Quartet, Leif Ove Andsnes en Enrico Pace. Met laatstgenoemde pianist is zij te beluisteren op een cd met werken van Paul Hindemith. Deze cd ontving de Opus Classic Award 2022.

Enrico Pace won in 1989 het Franz Liszt Pianoconcours in Utrecht, het startpunt van een internationale carrière. Hij gaf vele solorecitals en trad meerdere keren op in de serie Meesterpianisten te Amsterdam. Eveneens werd hij veelvuldig uitgenodigd door orkesten als het London Symphony Orchestra en de orkesten van Göteborg, Sydney en Melbourne. In 2022 trad Enrico Pace op in het Concertgebouw in Amsterdam, een kamermuziekavond met Antje Weithaas, Julian Steckel en Sharon Kam.

Niels Gade werd in 1817 in Kopenhagen geboren en hoewel hij wel viool- en theorieles gekregen heeft, is hij toch vooral autodidact.

Felix Mendelssohn zag als een van de weinigen de kwaliteiten van Gade's eerste symfonie en

dirigeerde de première in 1843 voor een enthousiast publiek. Een beurs maakte het Gade vervolgens

mogelijk om te reizen. Hij vestigde zich in Leipzig waar hij na Mendelssohn's dood in 1847 aangesteld werd als chefdirigent van het Gewandhaus Orchester.

Al snel brak er oorlog uit tussen Pruisen en Denemarken en zag Gade zich genoodzaakt terug te keren naar Kopenhagen. Daar heeft hij tot zijn dood een grote invloed op het muziekleven uitgeoefend.

Witold Lutosławski wordt algemeen gezien als de belangrijkste Poolse componist sinds Szymanowski.

Lutosławski's familie streefde een democratisch Polen na, en dat heeft het er voor hen niet gemakkelijker op gemaakt in de verschillende

oorlogen en revoluties: zijn vader en oom werden in 1918 in Moskou geëxecuteerd, hijzelf ontsnapte ternauwernood aan gevangenneming door de Duitsers en hield zich in leven door piano te spelen in de bars in Warschau, de Stalinistische autoriteiten verboden zijn eerste symfonie omdat die "formalistisch" zou zijn. Hij is nooit voor dit soort druk gebogen en steunde Solidarność actief.

In zijn eerdere werken klinkt de invloed door van de Poolse volksmuziek. Enige tijd na de dood van Stalin veranderde dat. Zelf zei hij: 'ik was eenvoudigweg niet zo geïnteresseerd in [het gebruik van volksmuziek]' maar eerst 'kon ik niet componeren zoals ik wilde, en componeerde daarom zoals ik kon'. De Tanzpräliedien die vanavond klinken zijn door hemzelf omschreven als een 'vaarwel aan de folklore'.

Robert Schumann schreef de Romanzen als een kerstcadeau voor zijn echtgenote Clara. Schumann schreef ze weliswaar voor hobo en piano, maar de eerste uitvoering was door Clara met de violist François

Schubert, en ook een klarinetversie was al snel populair. Schumann zelf kon dat niet echt waarderen: 'als ik het werk voor viool of klarinet had geschreven, zou het een geheel ander werk zijn geworden'.

Jean Françaix studeerde aan het conservatorium van Parijs bij Nadia Boulanger. Hij was ook een begaafd pianist en soleerde meermaals samen met Francis Poulenc in diens concert voor twee piano's.

Ravel zei ooit tegen de ouders van Françaix: 'onder de gaven van het kind zie ik vooral die welke de meest vruchtbare is die een kunstenaar kan bezitten, die van nieuwsgierigheid. U moet deze kostbare gave nooit aan banden leggen, of het risico lopen deze jonge gevoeligheid te laten verwelken'.

Het Tema con variazioni is geschreven in opdracht van het Parijse conservatorium, als het "Pièce de Concours" voor 1974. Hoewel deze ontstaansgeschiedenis -en dat ook nog eens in de jaren '70- niet veel verwachtingen schept, is het toch tot het standaardrepertoire gaan behoren.

Paul Hindemith groeide op in en om Frankfurt. Voor hij in 1917 de oorlog ingezogen werd, was hij concertmeester bij de opera en tweede violist in een bekend strijkkwartet. Later richtte hij met violist Lico Amar het Amar Quartett op dat zich specialiseerde in eigentijdse muziek; in dit kwartet speelde Hindemith altviool. Eind jaren '30 vertrok hij uit Duitsland nadat zijn werk tot "Entartete Musik" was verklaard.

Hindemith had een afkeer van de richting waarin de muziekwereld zich al een tijd bewoog. Hij vond de oplossing enerzijds in de "Gebrauchsmusik" -zijn stijl die voorrang gaf aan eenvoud en duidelijkheid, en bewust

toegankelijkheid voor de liefhebber nastreefde- en anderzijds in een andere harmonische ordening dan de traditionele. Hiermee sloeg hij duidelijk een ander pad in dan de twaalftoonsmuziek die Schönberg in de jaren twintig introduceerde.

Tussen 1935 en 1943 schreef Hindemith dertien "Gebrauchsmusik" sonates voor verschillende instrumenten. De klarinetsonate is daar een van en behoort tot de belangrijke werken in het twintigste-eeuwse klarinetrepertoire.

Joseph Horowitz is als kind met zijn ouders direct na de Anschluss Wenen ontvlucht en is in Engeland terechtgekomen. Aan het Royal College of Music in Londen won hij de Farrar Prize voor zijn ballet "The Emperor's Clothes" dat hij naar

eigen zeggen 'nooit gehoord heeft, niemand speelde ooit muziek die een prijs gewonnen heeft'.

Horowitz schreef relatief veel balletten en filmmuziek. Zelf zag hij zijn vijfde strijkkwartet (1969) als zijn belangrijkste werk. Curieus genoeg is dat een van de weinige duistere werken van hem. De meeste, waaronder de sonatine voor klarinet en piano, zijn juist lichtvoetig en met jazzy invloeden.

422ste concert

Dinsdag 13 februari 2024, 20.00 uur

Giacomo Schmidt (bariton), Jong Sun Woo (piano), Luba Tunnicliffe (altviool)

Schumann, Clarke, Bridge, Brahms

recensie van dit concert:

www.kamermuziek-deventer.nl